

[Bøgholm.]

står i direkte relation til selve storpolitikken. I øjeblikket understreges det på ganske særlig måde gennem det forhold, at den danske udenrigsminister er formand for Det atlantiske Råd, og økonomisk har udenrigstjenesten fået opgaver, der på en helt anden måde end tidligere er spredt verden over.

Ved siden af vore gamle markeder er det nødvendigt i den kommende tid at bryde vej for dansk erhvervs fremstød på en række markeder, der tidligere kun havde ringe betydning for os. Ikke mindst Stillehavsområdet har fået en ganske afgørende betydning for den politiske og økonomiske magtbalance. Store og små sydamerikanske stater er i dag økonomisk stærke markeder af betydning for en lang række af vore eksportvarer, og jeg kan ganske tiltræde de bemærkninger, der for få dage siden blev gjort af en fremtrædende dansk industrimand med hensyn til mulighederne på et enkelt af disse markeder, nemlig det mexicanske.

Den store vanskelighed, en lille stats udenrigspolitik møder i denne tid, ligger vel først og fremmest i den kendsgerning, at mens man tidligere levede i en verden med få hovedstæder, lever vi i dag i en verden med mange hovedstæder, og jeg kan ikke tilbageholde den personlige bemærkning, at et udvidet diplomatisk samarbejde mellem de nordiske lande måtte være en naturlig løsning af en række af disse vanskeligheder.

Det fremsatte lovforslag giver efter min mening en repræsentation ud over verden, man kan være tilfreds med, indenfor økonomiske rammer, der er overkommelige. Det ville dog måske være rimeligt at tage repræsentationen i den arabiske verden op til undersøgelse. Den nære Orient er i dag et af de politiske brændpunkter, og det vil ikke være muligt på tilfredsstillende måde at dække dette område fra vore legationer i Ankara og Athen. Lad mig også henlede opmærksomheden på det afrikanske kontinent med dets uhyre muligheder. I længden vil det næppe være tilfredsstillende, at Danmark er fraværende i de forskellige økonomiske storområder i Afrika, hvadenten det drejer sig om Nigerdalen med dens muligheder for at skabe en stærk økonomi baseret på bomuldsdyrkning og jordnødder, eller det drejer sig om det Østafrika, hvor så

mange danske har brudt sig vej og gjort sig gældende indenfor erhvervslivet, og hvor der i dag med rette kan tales om en stærk økonomi, eller det drejer sig om det egentlige tropiske Afrika med de rige muligheder på en række områder, eller Sydafrika. Jeg ser det som en af fremtidens opgaver — jeg understreger gerne, at der her er tale om fremtidsopgaver — at udbygge en stærk konsulartjeneste herude, eventuelt gennem udsendelse af rejsekonsuler.

Den nye udenrigslov går et stykke videre ad den vej, der allerede tidligere er slået ind på gennem udsendelse af specialattachéer, og dette skyldes ikke mindst ønsker, der overfor udenrigsministeriet er fremsat af de store erhvervsorganisationer. Jeg ville være noget ængstelig overfor en for stærk specialisering indenfor udenrigstjenesten. En legationsråd eller legationschef vil i de fleste tilfælde have større muligheder end en specialattaché for at komme igennem med sine ønsker, og det er derfor med tilfredshed, at jeg ser af bemærkningerne til lovforslaget, at der intet vil blive ændret i den all round uddannelse, vi har givet og i øjeblikket giver vore diplomater, en uddannelse, som jeg tror man har lov til at sige — også sammenlignet med den uddannelse, der gives diplomater i andre lande — har vist sig at være en særdeles god uddannelse. Det må være specialattachéernes opgave at tilføre legationerne en speciel viden på det økonomiske livs forskellige områder og at udføre arbejdet i marken under legationschefens ledelse, og der vil ikke kunne blive tale om en opdeling af det diplomatiske ansvar. Jeg tillægger det megen betydning, at specialattachéerne, således som det er forudsat i lovforslaget, bortset fra de enkelte meget store poster, ikke er bundet til bestemte legationer, men kan flyttes, efter som opgaverne melder sig, eller efter som markedet opdyrkes, således som man fornylig gjorde det ved at flytte handelsattachéen i Rio de Janeiro, efter at han havde udført et overordentlig dygtigt arbejde der, til Otawa.

Jeg skal ikke yderligere komme ind på enkeltheder, da der vil blive lejlighed til at drøfte alt dette i et udvalg. Jeg vil til slut gerne gøre den bemærkning, at jeg har haft lejlighed til mange steder i verden at se vor udenrigstjeneste i arbejde, og det er mit bestemte indtryk, at vi i dag råder over et